

“Ruimte voor kwaliteit” is gepubliceerd in BouwIQ februari 2007 in het kader van “Financiële bewegingsruimte voor beweegbare ruimte”.

Inleiding bij het artikel: “We gaan in de bouw nogal kwistig om met ruimte. Terwijl ruimte eigenlijk het product is waarin de klant feitelijk is geïnteresseerd. Het gebouw is de verpakking van die ruimte. Als je het uitrekt kom je tot de schrikbarende conclusie dat de verpakking ongeveer 25 procent van het totale volume uitmaakt. Slecht 75 procent blijft over voor de ruimte. Datgene waar het dus eigenlijk om te doen was. Zo’n gegeven, afkomstig uit het Slimbouwen-gedachtegoed, prikkelt creatieve mensen en leidt tot verrassende oplossingen”.

Henstra, J. en J.J.M. van 't Klooster, “Ruimte voor kwaliteit”. *BouwIQ*, 12, 2007-1, 20-21.

Ruimte voor kwaliteit

Jackel Henstra en Joost van 't Klooster

Impressie van de speelharmonica in gebruik

De uitvoering van de motie Van Aartsen/Bos over buitenschoolse opvang op de basisschool maakt dat vanaf 1 januari 2007 de scholen de wensen van de ouders moeten inventariseren en met ingang van het schooljaar '07-'08 de mogelijkheid voor opvang moeten bieden. Om de nieuwe functie aan te kunnen bieden is in- of aanbouwen, extern ruimte creëren of nieuwbouw van combinatiegebouwen noodzakelijk. WVTTK architecten biedt met het concept ‘de speelharmonica’ een efficiënte oplossing op maat.

Dwarsdoorsnede van prijsvraagontwerp IVXII

Een gemiddelde buitenschoolse opvang van 40 kinderen vraagt om ongeveer zeven activiteitenplekken. Huidige voorbeelden bestaan uit een schakeling van zelfstandige ruimtes per activiteit, voor de halve groep. Dit betekent 140 activiteitenplekken voor 40 kinderen, wat neer komt op 71 procent leegstand; een erg statisch gebruik van ruimte. Dat kan veel dynamischer. De meest optimale vorm is één ruimte voor de benodigde activiteitenplekken waarin alle activiteiten naast elkaar kunnen plaatsvinden. In de speelharmonica zijn de activiteiten ondergebracht in kasten die door de activiteitszone kunnen rijden. Elke activiteit bestaat uit twee kasten die naar elkaar toe gesitueerd zijn. Door deze uit elkaar te schuiven ontstaat de benodigde speelruimte. De verdeling van

de kinderen over de activiteiten is vrij te kiezen, waarbij de gebruikte ruimte altijd optimaal is en kan variëren per dag(deel). Als in een file staan de kasten in lijn. Ook hier moet soms op elkaar gewacht worden, waardoor het kind leert om te gaan met andere meningen.

De kasten bestaan uit een standaard (archief)stelsel dat op maat wordt ingebouwd; bij de muziekkamer zijn dit bergkasten voor instrumenten en bij de toneelkamer is dit een neerklapbaar podium. Met de bestaande techniek is het mogelijk om met 1 kg handkracht, 3000 kg te verplaatsen. Voor een kind is het dus mogelijk haar eigen opstelling te kiezen waarbij de begeleiding sturing geeft aan verantwoord gebruik.

De voordelen van de speelharmonica op een rij:

- Nooit te veel en nooit te weinig ruimte voor het kind.
- Behoud van overzicht voor de leiding met een afgebakende (individuele) ruimte voor het kind.
- 47 procent ruimtebesparing, zodat er binnen het budget twee maal zoveel financiële armslag is voor kwaliteit van de afwerking.

De speelharmonica maakt onderdeel uit van de inzending IVXII voor de prijsvraag ‘ruimte voor Kinderen’, waar het door de jury werd gewaardeerd

met een nominatie. De functies kinderdagverblijf, basisschool en buitenschoolse opvang hebben in het ontwerp een overlap in de activiteitenzone met de speelharmonica, de zone vormt een plek waar de verschillende leeftijdsgroepen elkaar zien, van elkaar leren en doorgroeien. Bij het kinderdagverblijf krijgen de kasten de hoogte van een kist, en zijn daarmee meer op de schaal van het kind. Met de kasten kan de leid(st)er een afgebakende speelplek creëren voor individueel spel of voor kleine groepjes, waarbij ten alle tijden het overzicht over de gehele ruimte behouden blijft. Bij de functie basisschool worden de activiteiten uit het lokaal gehaald waardoor de activiteitenzone ook onder schooltijd gebruikt wordt.

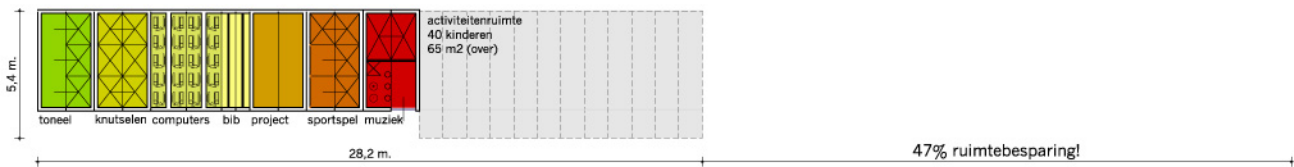
De ruimteproblematiek in de stad heeft de eerste interesse vanuit de markt opgeleverd. Voor kleinschalige basisscholen kan de speelharmonica worden ingebouwd in de vaak al aanwezige multifunctionele ruimte. Hierbij blijft de ruimte voor de huidige functie bruikbaar als de kasten tegen elkaar aan staan en zijn (tijdelijke) uitbreidingen niet nodig waardoor de kwaliteit van de buitenruimte behouden blijft. De speelharmonica biedt dus meer gebruiksmogelijkheden binnen de begrote vierkante meter!

Kijk voor meer informatie over dit project op www.wvttkarchitecten.nl.

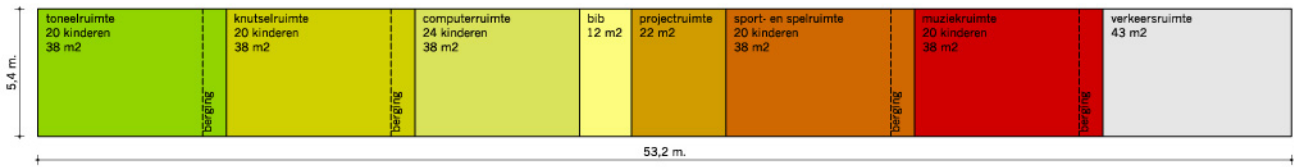
Opgenomen beelden zijn van WVTTK architecten.

Jackel Henstra en Joost van 't Klooster zijn oprichters van WVTTK architecten in Eindhoven, dat de bouw en het gebruik van gebouwen efficiënter wil maken door de logistiek van de bouw te optimaliseren en één te maken met het architectonisch ontwerp.

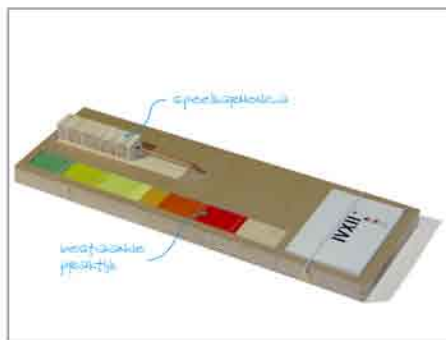
basisopstelling van 'de speelharmonica'

huidige praktijk

Ruimtegebruik van de speelharmonica tegenover de huidige praktijk

1. basisvorm

2. 47% ruimtebesparing

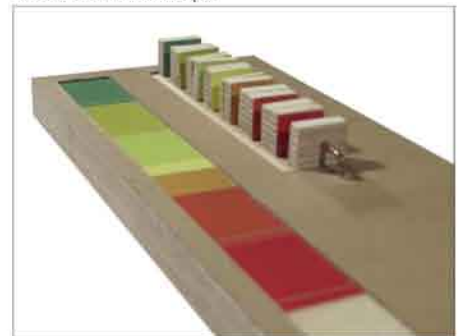
3. schuiven is kinderspel

4. voorbeeldopstelling 1; 43 kinderen

5. voorbeeldopstelling 2; 51 kinderen

6. file van kasten

De speelharmonica in concept